

TAKARÍTÓ

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

TAKARÍTÓ

Feladatok és tevékenységek

Az utóbbi években a takarítónői, takarítói munka területén alapvető változások következtek be: zömében takarító cégek végzik a legtöbb közintézménynél is a takarítást, és egyre több (jómódú) család alkalmaz bejárónőt, aki elvégzi a lakások takarítását. Jól fizető és működő vállalkozásokról hallhatunk, amikor a takarító szolgáltatás piacát vizsgáljuk.

A takarító vállalkozók - mint szolgáltatást végzők - a versenyképességüket elősegítik azzal, hogy hatékony, környezetbarát vegyszereket és korszerű gépeket, eszközöket alkalmaznak. Az elvégzett munkát folyamatosan ellenőrzik, és megfelelően irányítják (utasításokkal látják el) az alkalmazásukban álló takarítókat.

A takarítók irodák-, köz-, és lakóépületek, egyéb létesítmények (pl. lépcsőházak, járművek) napi takarítását, különféle felülettisztításokat (szőnyegtisztítás és ablaktisztítás), ipari jellegű takarítási munkákat végeznek, főként vállalkozók alkalmazásában. Vagy különböző intézmények (különösen: iskolák, kórházak) foglalkoztatják őket általában közalkalmazottként.

Takarítókat egyre könnyebb találni, hiszen ez a végzettséget nem igénylő munkakör egyre népszerűbb a kevésbé iskolázottak körében. Csakhogy mint például az iskolák jelentős része is, ma már vállalkozóknak adja ki a takarítást, megspórolva ezzel a béreket terhelő járulékokat. A vállalkozók viszont nem a munkanélküliség elől menekülő idősebb embereket alkalmazzák, hanem a jó erőben lévő fiatalokat, akikkel főként éjszaka végeztetik el az iskolai munkát, és napközben más megrendeléseket is tudnak teljesíteni.

Miért vonzó ez a szakma?

Egy cég vagy intézmény működésében a takarítás jelentősége az, hogy a tiszta környezet befolyásolja az ott dolgozók közérzetét, és meghatározó az adott szervezet arculatának

kialakításában (pl. kórházak, és egyéb közintézmények mellékhelyiségeinek, ügyfélváróinak tisztasága, stb.).

A takarítói foglalkozás előnye, hogy kevésbé kötött a munkavégzés menete, a takarító maga osztja be a feladatokat a rendelkezésre álló idő alatt. Vállalkozóként végezve nem tartják rossz kereseti forrásnak sem. Kiegészítő foglalkozásként, másodállásban is űzhető.

Feladatok és tevékenységek

Igen sokféle tevékenységgel találkozhatunk attól függően, hogy napi vagy heti, rendszeres vagy alkalmi nagytakarításról, illetve építkezés, festés közbeni vagy utáni takarításról van szó.

Napi takarítás során végzett tipikus feladatok lehetnek:

- ◆ Szeméttartók, hamutartók kiürítése, tisztítása.
- ◆ Szőnyeg, szőnyegpadló, kárpitbútorok porszívózása.
- ◆ Bútorok portalanítása.
- ◆ Számítógépek portalanítása.
- ◆ Ablakpárkányok, korlátok portalanítása.
- ◆ Vegyes burkolatú alapterület (kő, PVC, stb.) tisztítása.
- ◆ Mellékhelyiségek tisztítása, fertőtlenítése.
- ◆ Padlószőnyeg-tisztítás.
- ◆ Ablaktisztítás.

Heti takarítási feladatok lehetnek:

- ◆ Falak, tapéták portalanítása.
- ◆ Lámpatestek tisztítása.
- ◆ Csővezetékek, radiátorok tisztítása.
- ◆ Nylon, sötétítő, szalagfüggönyök tisztítása.
- ◆ Ablak és keret tisztítása.
- ◆ Valamennyi bútor tisztítószeres lemosása.
- ◆ Számítógépek, monitorok, telefonok tisztítása.

- ◆ Börbevonatú bútorok tisztítása, ápolása.
- ◆ Ajtók teljes felületének tisztítása.
- ◆ Teljes csempefelület tisztítása.
- ◆ Mellékhelyiségek vízkő-mentesítése, tisztítása, fertőtlenítése.
- ◆ Vegyes burkolatú alapterület súrolása, ápolása.
- ◆ Szeméttartók tisztítása, fertőtlenítése.
- ◆ Szőnyeg, szőnyegpadló gépi tisztítása.

Építkezés közbeni és utáni takarítási feladatok:

Építkezés közben a lomtalanítás és a por folyamatos eltávolítása. Ezeket általában nagy teljesítményű por- és vízszívó gépekkel végzik (általában férfiak). Építkezés után az ablaktisztítást, berendezési és felszerelési tárgyak, burkolatok tisztítását végzik.

Dolgozhatnak szállodákban, ahol feladataik a következők lehetnek:

A házvezetőnő vagy férfi házvezető feladata a vendégek szobáinak takarítása. A takarítás a szálloda nyilvános területeire is kiterjed: a porta területére, nyilvános WC-re, a folyosókra, lépcsőkre és néhány szállodában az étteremre vagy a bár területére.

A házvezetőnők és házvezetők általában folyamatos műszakban dolgoznak reggel 07.00-tól délután 15.00-ig, a szabadnapjuk szállodánként változik.

A dolgozó feladatai ebben a beosztásban:

az ágyazás, szemetes kiürítése, fürdőszoba kitakarítása, bútorok fényesítése, porszívózás. Amikor a vendég kijelentkezik, a szobának teljesen tisztának kell lennie: tiszta ágyneműt hűz, tiszta törölközőket tesz ki, kiegészítő kellékeket rak ki, hogy a szoba az új érkezők számára készen álljon.

A munkavállalótól elvárják, hogy segítsen a szállodában lévő ruhaneműk tisztításában, a mosatás és a vasalás előkészítésében. (Ide tartozik pl.: a szennyes előkészítése a mosáshoz, átszámolni és elrakni a tiszta ruhaneműt.)

A munkavégzés során alkalmazott eszközök, gépek:

- ◆ Tisztítószeres (általános-, padló-, konyhai-, speciális tisztítószeres, mosóporok, stb.).

- ◆ Takarító eszközök (partvisok, söprűk, felmosó és száraz portörölők, szivacsok, dörzszik).
- ◆ Takarító kocsik (vödörös kocsi csavaróval, szemetes kocsi, emeletes kocsi, stb.).
- ◆ Illatanyagok (illatosító készülék, szoba illatosító spray, toalet olaj, pissoir kocka, -betét).
- ◆ Takarítógépek (ipari porszívók, kefégek, multifunkciós óriásgépek).

A munkavégzéshez a munkáltatótól gyakran formaruhát (köpeny, overál) is kapnak, illetve előírhatják ezek használatát.

A munkaruházatnak praktikussági és balesetvédelmi szempontból is jelentősége lehet. Pl.: a fejkendőnek (sapkának) az előnye, hogy megakadályozza, hogy a por a fejbőrre tapadva, az izzadtsággal összekeveredve csomóssá, fénytelené tegye a haját. Egy könnyű tornacipő a legmegfelelőbb a létrán végzett portörüléshez.

Követelmények

Általános követelmények, amit jó, ha ismernek:

A vállalkozások többségénél a felvétel alapvető követelménye lehet a:

- ◆ megbízhatóság,
- ◆ az önálló munkavégzésre való képesség és a
- ◆ feddhetetlenség.

A tartósan jó minőségű munka érdekében - a megfelelő gépesítésen túl - megfelelő anyag- és technológiai ismeretek elsajátítását is megkövetelhetik a dolgozóktól a munkáltatók.

A gyakorlatban tehát számtalan olyan munkahely és munkahelyzet adódik, ahol a megrendelő értékei, bizalmas anyagai hozzáférhetőek, ilyenkor maximálisan elvárható, hogy a takarítást végző ne essen kísértésbe ettől, és ne éljen vissza a bizalmi helyzetével.

A diszkrécióra, a diszkrét munkavégzésre különösen akkor van szükség, ha a megrendelő a rend és tisztaság napközbeni fenntartására ügyeleti készenléti takarítást is kér a

vállalkozótól. Ilyenkor szinte észrevétlenül, az ott dolgozókat nem zavarva kell a munkát elvégezniük.

A vállalkozások többségénél alkalmazási feltétel lehet az erkölcsi bizonyítvány. A dolgozók képzését, szakmai fejlődését rendszeres szaktanfolyamokkal biztosíthatják.

Ezekon a tanfolyamokon megismerik a dolgozók a takarítási módszereket, a piacon megjelent új gépeket és tisztítószereket, valamint azok alkalmazási területeit.

Egy-egy vállalkozás ezzel tudja biztosítani megrendelői számára a jól képzett professzionális munkaerőt.

Egészségügyi követelmények

Munkaidejük nagy részében álló testhelyzetet kívánó munkát végeznek, pl.: söprés, porszívózás, falak, bútorok tisztítása. A munkafolyamatok nagy részéhez (felmosás, padlófényesítés) nélkülözhetetlen a térdelő, görnyedt testtartás. Sok esetben korszerű gépek segítségével végzik munkájukat, amelyek használatának pontos ismerete elengedhetetlen. Gyakran kell kisebb-nagyobb méretű és súlyú tárgyakat emelgetni, cipelni. Fokozott a karok, a kéz és az ujjak igénybevétele. Az ablaktisztításkor nedvesség, nyirkosság nehezíti a munka körülményeit.

Nehézségek:

Hiába a rengeteg könnyebbség, a látszat csal, a takarítás nem lett könnyebb, ugyanannyi időt vesz igénybe, mint nagyanyáink idejében. A mai háziasszonyok ugyanannyira elfáradnak. A kezük ugyanúgy kiszárad, mint annak idején, mikor még nem voltak bőrvédő adalékokat tartalmazó kézkrémek. A haj beporosodik, és a lábak elfáradnak.

Takarítási tippek (amik biztosítják a biztonságos munkavégzést):

- ◆ Ne menj létrára papucsban!
- ◆ A frissen felmosott padló csúszik!
- ◆ Elektromos készüléket ne használj nedves helyen!
- ◆ Óvd a kezéd kesztyűvel!
- ◆ Próbálj kevés vegyszerrel és több természetes alapanyaggal takarítani!

Egészségügyi kockázatok:

A tisztításhoz használt vegyi anyagokat érzékeny bőrűek (akik allergiások ezekre a szerekre) nem használhatják. Aki a lakásokban található házipor-atkára allergiás, annak sem ajánlott ez a foglalkozás.

A vegyszerek különösen nagy odafigyelést és óvatosságot kívánnak meg alkalmazásuk során.

Az alapvető tisztítószerket kis mennyiségben kell tárolni, feltűnően jelölve, jól elzárva, biztonságos helyen, mert ezek egy része mérgező. Néhány tisztítószernek (például a szalmiákszesznek) kellemetlen szaga van. Óvakodni kell a keletkező gőz belégzésétől, csak nyitott ablaknál szabad dolgozni vele.

A házi tisztítószernek egy része tűz- és robbanásveszélyes. Mindig nagyon elővigyázatosan, csak nyitott ablaknál, hő- és tűzforrástól távol lehet használni az ilyen anyagokat.

Sokszor előfordulhat, hogy takarítás közben ki kell menni a hidegbe, vagy az ablakot kell kitárni. Ilyenkor megnő a megfázás kockázata.

Munkakörülmények, munkaidő-beosztás

Gyakori a hivatalos munkaidőn kívüli (kora reggeli vagy délutáni, illetve esti órákban) vagy hétvégi és munkaszüneti napokon végzett munka. Akik vállalkozások tagjaként dolgoznak, azok gyakran változó helyszínen látják el feladatukat, hiszen a vállalkozó által elfogadott megrendelésektől függ, hol teljesítenek szolgálatot.

Szakképzés

Képzettségi elvárás

A 8 általános iskolai végzettség a legminimálisabb elvárás a takarítókkal szemben.

A munkáltató a munkakör ellátásához munka-, és balesetvédelmi, ill. tűzvédelmi oktatásban is részesíti, részesítheti a munkavállalóját.

A takarító szakképesítés OKJ azonosító száma: 31 7899 03

Kapcsolódó foglalkozás:

Házvezetőnő

Tanított tárgyak:

- ◆ vállalkozástan,
- ◆ háztartásgazdálkodás,
- ◆ gépírás és szövegszerkesztés,
- ◆ konyhatechnika,
- ◆ táplálkozás-élettan,
- ◆ élelmiszertartósítás,
- ◆ egészségtan és gondozás,
- ◆ szabás-varrás,
- ◆ idegenforgalom és idegenvezetés,
- ◆ vendéglátás és szállodai ismeretek,
- ◆ kommunikációs ismeretek,
- ◆ élet-és pályatervezés,
- ◆ testnevelés

Betölthető munkakörök:

- ◆ magánpanzióban és szállodában szobaasszony, adminisztrátor,
- ◆ konyhai és éttermi kisegítő, gondnok,
- ◆ gyermekintézményekben gyermekgondozó, kisegítő,
- ◆ konyhai közétkeztetésben kisegítő,
- ◆ magánháztartásban házvezető/nő.

Képzési idő: 2 év

A felvétel feltétele:

- ◆ általános iskolai végzettség (végbizonyítvány, illetve alapvizsgát igazoló dokumentum, betöltött 16. életév),
- ◆ a jelölt nem lehet érzékeny különböző élelmiszerekre, nem szenvedhet krónikus betegségben, illetve bőrbetegségben.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja.

A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Készült 2001-ben. Aktualizálva 2008-ban az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával.

A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.